

בבית המשפט העליון

רע"א 8747/11

לפני: כבוד השופט י' דנציגר

המבקשת: דן חברה לתחבורה ציבורית בע"מ

נגד

המשיבים: עופר ניב ו- 5 אחרים

בקשת רשות ערעור על החלטת בית המשפט המחוזי בתל-
אביב-יפו מיום 24.10.2011 בהפ"ב [28489-07-11](#) שניתנה
על ידי כבוד סגן הנשיאה (בדימוס) י' זפט

בשם המבקשת: עו"ד א' חלפון

בוררות, מחיקת בקשות לאישור / ביטול פסק בוררות חלקי

להחלטה במחוזי (2011-09-14): [הפב 28489-07-11 דן חברה לתחבורה ציבורית בע"מ נ' עופר ניב](#) שופטים:
יהודה זפט, עו"ד: אהרון מיכאלי, אבישי חלפון, איתן חיימוביץ, חגי שלו, אורלי ויניק-כספי, גיא ממזן,
שגית אביבי גליקסמן

להחלטה במחוזי (2011-10-24): [הפב 28489-07-11 דן חברה לתחבורה ציבורית בע"מ נ' עופר ניב ואח'](#)
שופטים: יהודה זפט, עו"ד: אהרון מיכאלי, אבישי חלפון, איתן חיימוביץ, חגי שלו, אורלי ויניק-כספי, גיא
ממזן, שגית אביבי גליקסמן

מיני-רציו:

* ביהמ"ש עומד על המבחנים שנקבעו בפסיקה לגבי האבחנה בין פסק ביניים בבוררות – שביהמ"ש
מוסמך לבטלו/אשרו, לבין החלטה אחרת שביהמ"ש אינו מוסמך לאשרו/לבטלו ומגיע למסקנה, כי אף
לגוף הטענות, לא נמצא פגם בהחלטת ביהמ"ש המחוזי למחוק את הבקשות.

* בוררות – בורר – החלטת ביניים

* בוררות – פסק בורר – פסק-ביניים

* בוררות – החלטות של בית-משפט – רשות ערעור

בר"ע על החלטת ביהמ"ש המחוזי בת"א, בה נמחקו בקשה לאישור פסק בוררות ובקשה לביטולו, תוך
שביהמ"ש קובע כי ההחלטה אינה מהווה פסק בוררות הניתן לאישור או לביטול בהתאם להוראות חוק

הבוררות, אלא החלטה אחרת. בהחלטת הבוררת מושא הדיון נקבע כי העסקאות, מושא הליך הבוררות, בטלות בשל פגם שנפל בהליך אישורן וכי בהתאם על המבקשת להשיב למשיבים את המניות שקיבלה מהם במסגרת אותן עסקאות ובהעדר אפשרות להשיבן, עליה לשלם להם את שווי המניות. בנוסף, קבעה הבוררת כי תיקיים ישיבה נוספת בה ייקבע המועד לקיום ישיבת הוכחות נוספת בנוגע לאפשרות להשיב את המניות ובנוגע לשווי המניות.

ביהמ"ש העליון (מפי השופט י' דנציגר) דחה את הבקשה מהטעמים הבאים:

כידוע, רשות ערעור הנוגעת להחלטות שעניינן אישור או ביטול של פסקי בוררות תינתן במשורה באותם מקרים חריגים בהם מתעוררת שאלה משפטית או ציבורית עקרונית החורגת מגדר הסכסוך הקונקרטי או כאשר התערבות בימ"ש זה נדרשת מטעמים של צדק או מניעת עיוות דין. מקרה זה אינו נמנה על אותם המקרים. האבחנה בין החלטה אחרת לבין פסק בוררות נדונה על ידי בימ"ש זה בעבר. החלטת ביהמ"ש המחוזי מתייחסת במפורש להלכה שנקבעה, ובפרט להכרעה בע"א 3253/02 בעניין מייטלס, ומיישמת אותה על נסיבות המקרה. בנוסף, החלטת ביהמ"ש המחוזי אינה גורמת למבקשת עיוות דין – את טענותיה באשר להחלטת הבוררת תוכל להעלות במסגרת בקשה שתגיש לביטול פסק הבוררות, ככל שבקשה כאמור תוגש בסיומו של הליך הבוררות.

למעלה מהצורך, דין הבקשה להדחות לגופה. על פי סעיפים 23 ו-24 לחוק הבוררות, לביהמ"ש סמכות לאשר, לבטל, להשלים ולתקן "פסק בוררות". פסק בוררות מוגדר בסעיף 1 לחוק הבוררות כ"פסק שניתן על ידי בורר, לרבות פסק ביניים". ברע"א 300/89 בעניין ולקו נקבע כי האבחנה בין פסק ביניים בבוררות לבין החלטה אחרת שניתנה תיעשה על פי אותם המבחנים בהם נעשה שימוש על מנת להבחין בין פסק דין חלקי להחלטה אחרת. בהקשר זה הוסיף בימ"ש זה וקבע כי: "... החלטה, שנטען לגביה כי היא פסק-דין חלקי, תיחשב לכזו רק כאשר ברור כי הדיון במחלוקת נושא ההחלטה הושלם, התיק נסגר בכל האמור למחלוקת זו, ובידי הצדדים נמצאת החלטה ברורה ומופרשת המכריעה במחלוקת מוגדרת, שלמה ובעלת קיום עצמאי משלה. ברע"א 1753/98 בעניין ג"ד כימקלים נקבע, תוך הסתמכות על האבחנה בין החלטה אחרת לפסק דין חלקי, כי החלטה הקובעת חבות עקרונית מבלי לקבוע שיעורי התשלומים הנגזרים מחבות זו מהווה החלטה אחרת. באופן דומה, וכללי יותר, נקבע בעניין אלוני כי המבחן הראוי לבחינת סופיות ההחלטה הוא מבחן הסעד. יישומה של הלכה זו לענייננו, מוביל למסקנה, כפי שקבע ביהמ"ש המחוזי, כי החלטת הבוררת מהווה החלטה אחרת ולא פסק חלקי. ניתן לומר כי החלטת הבוררת, לפיה העסקאות אינן תקפות, היא בגדר הצהרה על תוקף העסקאות ועל חבות המבקשת, אשר את ביטויה האופרטיבי לעניין הסעד הנגזר, הותירה להמשך דיון. מאחר שהסעד שהתבקש על ידי המשיבים לא היה הצהרתי אלא אופרטיבי, ובפרט מאחר שבהחלטתה לא הכריעה הבוררת איזה מבין הסעדים החלופיים שהתבקשו על ידי המשיבים יינתן – אין לפנינו פסק בוררות חלקי.

החלטה

בקשת רשות ערעור על החלטת בית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו (סגן הנשיאה (בדימוס) י' טפז) [בהפ"ב 28489-07-11](#) מיום 24.10.2011 בה נמחקו בקשה לאישור פסק בוררות ובקשה לביטולו.

1. בין הצדדים מתנהלת בוררות לפני השופטת בדימוס ב' אופיר-תום. בהחלטתה מיום 19.6.2011 קבעה הבוררת כי העסקאות, מושא הליך הבוררות, בטלות בשל פגם שנפל בהליך אישורן וכי בהתאם על המבקשת להשיב למשיבים את המניות שקיבלה מהם במסגרת אותן עסקאות ובהעדר אפשרות להשיבן - עליה לשלם להם את שווי המניות. בנוסף, קבעה הבוררת כי תיקיים ישיבה נוספת בה ייקבע המועד לקיום ישיבת הוכחות נוספת בנוגע לאפשרות להשיב את המניות ובנוגע לשווי המניות.

2. המשיבים הגישו בקשה לאישור ההחלטה והתייחסו אליה כאל פסק בוררות. המבקשת הגישה בקשה לביטול ההחלטה ואף היא התייחסה אליה כאל פסק בוררות. ואולם, בהחלטתו מיום 24.10.2011, ולאחר שביקש את עמדות הצדדים בעניין, הורה בית המשפט המחוזי על מחיקת הבקשות תוך שהוא קובע כי ההחלטה אינה מהווה פסק בוררות הניתן לאישור או לביטול בהתאם להוראות [חוק הבוררות](#), התשכ"ח-1968 (להלן: חוק הבוררות) אלא החלטה אחרת.

3. מכאן בקשת רשות הערעור שלפני בגדרה טוענת המבקשת כי בית המשפט המחוזי טעה בקביעתו כי ההחלטה מהווה "החלטה אחרת" וכי מדובר בפסק בוררות חלקי הניתן לאישור או לביטול על פי הוראות [חוק הבוררות](#). לטענתה, קביעת בית המשפט המחוזי מנוגדת להלכה בעניין וכן עומדת היא בסתירה לעמדות שני הצדדים והבוררת עצמה אשר סוברים כי מדובר בפסק בוררות הניתן לאישור או לביטול. בנוסף, נטען כי קמה עילה למתן רשות ערעור נוכח עיוות הדין שייגרם למבקשת ככל שתיוותר החלטת בית המשפט המחוזי על כנו.

4. דין בקשת רשות הערעור להידחות. כידוע, רשות ערעור הנוגעת להחלטות שעניינן אישור או ביטול של פסקי בוררות תינתן במשורה באותם מקרים חריגים בהם מתעוררת שאלה משפטית או ציבורית עקרונית החורגת מגדר הסכסוך הקונקרטי או כאשר התערבות בית משפט זה נדרשת מטעמים של צדק או מניעת עיוות דין [ראו: [רע"א 470/08](#) כרמל התפלה בע"מ נ' מדינת ישראל, משרד האוצר (לא פורסם, 4.3.2010) (פורסם בבנו), פסקה 31 לחוות דעתי והאסמכתאות הנזכרות שם]. מקרה זה אינו נמנה

על אותם המקרים. האבחנה בין החלטה אחרת לבין פסק בוררות נדונה על ידי בית משפט זה בעבר (ראו: [רע"א 300/89](#) ולקו חברה לבניין ועבודות עפר בע"מ נ' החברה לפיתוח חוף אילת בע"מ, פ"ד מה(4) 497 (1991) (להלן: עניין ולקו); רע"א Bip Chemicals 1753/98 נ' ג"ד כימקלים בע"מ, פ"ד נב(3) 334 (1998) (להלן: עניין ג"ד כימקלים); [רע"א 8092/02 אלוני נ' תקווה, פ"ד נז\(1\) 740 \(2002\)](#) (להלן: עניין אלוני); [ע"א 3253/02 שירותי בריאות כללית נ' מייטלס, פ"ד נז\(3\) 405 \(2003\)](#) (להלן: עניין מייטלס), וראו גם: [רע"א 296/08](#) ארט-בי חברה בערבות מוגבלת (בפירוק) נ' עזבון המנוח ג'ק ליברמן ז"ל (לא פורסם, 5.12.2010) [פורסם בנבו], בפסקאות 86-90 לחוות דעתי (להלן: עניין ארט-בי)]. החלטת בית המשפט המחוזי מתייחסת במפורש להלכה שנקבעה, ובפרט להכרעה בעניין מייטלס, ומיישמת אותה על נסיבות המקרה. לא מתעוררת איפוא שאלה עקרונית בעניין שטרם הוכרעה על ידי בית משפט זה. בנוסף, החלטת בית המשפט המחוזי אינה גורמת למבקשת עיוות דין - את טענותיה באשר להחלטת הבוררת תוכל להעלות במסגרת בקשה שתגיש לביטול פסק הבוררות, ככל שבקשה כאמור תוגש בסיומו של הליך הבוררות.

5. למעלה מן הצורך אציין כי לא מצאתי דופי בהחלטת בית המשפט המחוזי.

על פי סעיפים 23 ו-24 [לחוק הבוררות](#), לבית המשפט סמכות לאשר, לבטל, להשלים ולתקן "פסק בוררות". פסק בוררות מוגדר בסעיף 1 [לחוק הבוררות](#) כ"פסק שניתן על ידי בורר, לרבות פסק ביניים". בעניין ולקו נקבע כי האבחנה בין פסק ביניים בבוררות לבין החלטה אחרת שניתנה תיעשה על פי אותם המבחנים בהם נעשה שימוש על מנת להבחין בין פסק דין חלקי להחלטה אחרת (שם, בעמ' 509; וראו גם: עניין ג"ד כימקלים, בעמ' 336; עניין מייטלס, בעמ' 411). בהקשר זה הוסיף בית משפט זה וקבע כי:

"... החלטה, שנטען לגביה כי היא פסק-דין חלקי, תיחשב לכזו רק כאשר ברור כי הדיון במחלוקת נושא ההחלטה הושלם, התיק נסגר בכל האמור למחלוקת זו, ובידי הצדדים נמצאת החלטה ברורה ומופרשת המכריעה במחלוקת מוגדרת, שלמה ובעלת קיום עצמאי משלה." (עניין ולקו, בעמ' 510).

בעניין ג"ד כימקלים נקבע, תוך הסתמכות על האבחנה בין החלטה אחרת לפסק דין חלקי, כי החלטה הקובעת חבות עקרונית מבלי לקבוע שיעורי התשלומים הנגזרים

מחבות זו מהווה החלטה אחרת (שס, בעמ' 336). באופן דומה, וכללי יותר, נקבע בעניין אלוני כי המבחן הראוי לבחינת סופיות ההחלטה - על מנת לקבוע אם מדובר בפסק דין חלקי או בהחלטה אחרת - הוא מבחן הסעד:

"המבחן הראוי לזיהוי 'סופיות' שכזו הוא מבחן הסעד, שהוא נקודת ציון דיונית המאפשרת לקבוע כי תחום מוגדר של ההליך הסתיים..." (שס, בעמ' 743; וראו גם בפסקה 89 לחוות דעתי בעניין ארט-בי והאסמכתאות הנזכרות שם).

6. במקרה שלפנינו יישומה של הלכה זו מוביל למסקנה, כפי שקבע בית המשפט המחוזי, כי החלטת הבוררת מיום 19.6.2011 מהווה החלטה אחרת ולא פסק חלקי. די להביא את הפסקה המסכמת של החלטת הבוררת על מנת להיווכח בכך:

"לנוכח כל שהובא עד כאן, ולאור המהותיות שנראה לי לייחס למחדל שנכרך באי הבאת העסקאות לאישורה של ועדת הביקורת, אין מנוס בעיני מקבלת הבקשה של המבקשים [המשיבים כאן - י.ד.] ומהכרזה על בטלות העסקאות בשל הפגם שפגע ביכולת גיבושן כדין. משמעות הדבר בפועל היא, שעל המשיבה [המבקשת כאן - י.ד.] - המפירה, להשיב למבקשים - הנפגעים, את המניות שקיבלה מהם במסגרת ההסכמים נשוא העסקאות הנדונות, ולהחזיר את המצב לקדמותו, כמבוקש. לחלופין, באין אפשרות לבצוע סעד זה, יהיה על המשיבה לשלם למבקשים את שווי המניות, כולל רווחים שנגזרו מהן, הכל, כמבוקש על ידי המבקשים בכתב התביעה המתוקן (ראו, סעיף 18 לכתב התביעה המתוקן; וראו, סעיף 9(א) [לחוק החוזים \(תרופות בשל הפרת חוזה\)](#), תשל"א-1970).

מאחר ואין בידי נתונים לגבי מצב המניות ושווין, אז והיום, יהיה על הצדדים להוכיח נתונים אלה בראיות לצורך קביעת השווי הרלוונטי וסכום ההשבה.

התיק ייקבע לישיבת תיאום, ליום 26.6.11 בשעה 9:30, שבה יודיעוני הצדדים על הראיות שבידיהם בנושא ההשבה, ותיקבע ישיבת הוכחות בנושא זה..."

החלטת הבוררת מכריעה אמנם במחלוקת המרכזית בין הצדדים - תוקף עסקאות מכירת מניות המשיבים למבקשת, אך אין בה הכרעה לעניין הסעד שהתבקש. כמו כן, עולה מן ההחלטה באופן ברור כי נדרש דיון נוסף על מנת לקבוע איזה מן הסעדים החלופיים שהתבקשו על ידי המשיבים יינתן. ניתן לומר כי החלטת הבוררת,

לפיה העסקאות אינן תקפות, היא בגדר הצהרה על תוקף העסקאות ועל חבות המבקשת, אשר את ביטויה האופרטיבי לעניין הסעד הנגזר, הותירה להמשך דיון. מאחר שהסעד שהתבקש על ידי המשיבים לא היה הצהרתי אלא אופרטיבי, ובפרט מאחר שבהחלטתה לא הכריעה הבוררת איזה מבין הסעדים החלופיים שהתבקשו על ידי המשיבים יינתן - אין לפנינו פסק בורות חלקי.

7. אשר על כן, הבקשה נדחית. משלא התבקשה תגובת המשיבים איני עושה צו להוצאות.

ניתנה היום, י"ח בכסלו תשע"ב (14.12.2011).

י' דנציגר 8747/11-54678313

ש ו פ ט

העותק כפוף לשינויי עריכה וניסוח. 11087470_W01.doc חכ
מרכז מידע, טל' 077-2703333; אתר אינטרנט, www.court.gov.il

נוסח מסמך זה כפוף לשינויי ניסוח ועריכה

[בעניין עריכה ושינויים במסמכי פסיקה, חקיקה ועוד באתר נבו – הקש כאן](#)